

Топ 5 гарантій для неповнолітніх у сфері праці

Інтеграція молоді до ринку праці – завдання надзвичайно важливе. Саме ініціативність юного покоління може підсилити та оновити будь-яку команду. Сприяття набуттю першого професійного досвіду покликані норми трудового законодавства України, що надають додаткові гарантії неповнолітнім особам у працевлаштуванні. За загальним правилом, укласти трудовий договір допускається з особою, яка досягла 16 років. Як виняток, передбачена можливість прийняття на роботу молодої людини, яка досягла 15 років, але лише за згодою одного з батьків або особи, що його замінює. Також дозволено прийняття на роботу 14-річних дітей у вільний від навчання час за згодою одного з батьків або особи, що його замінює (ст. 188 Кодексу законів про працю України).

Отже, які переваги отримає молодь, яка вирішила почати працювати ще до досягнення повноліття?

Сприяння у працевлаштуванні. Окремі категорії молодих людей можуть влаштуватися на роботу за квотою. Це, зокрема:

- молодь, яка закінчила або припинила навчання у навчальних закладах і вперше шукає роботу;
- особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматись на роботу.

Як зазначається у ст. 14 Закону України «Про зайнятість населення», для працевлаштування таких громадян підприємствам, установам та організаціям, які мають у штаті понад 20 осіб, встановлюється квота у розмірі 5% від чисельності штатних працівників. Трудовий договір з неповнолітніми укладається у письмовій формі, а прийняття на роботу допускається без проходження випробування (ст.ст. 24, 26 КЗпП).

Особлива турбота про здоров'я

Не допускається залучення неповнолітніх до праці на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, зокрема, на підземних роботах. Не можуть залучатися неповнолітні до нічних і надурочних робіт, а також до робіт у вихідні дні. Окрім того – до підймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми (ст. 11 Закону України «Про охорону праці»). Неповнолітні приймаються на роботу лише після попереднього медичного огляду і в подальшому проходять медичний огляд щорічно до досягнення 21 року (ст. 169 КЗпП).

Обмеження робочого часу

Скорочена тривалість робочого часу встановлюється для працівників віком від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень, для осіб віком від 15 до 16 років (учнів віком від 14 до 15 років, які працюють в період канікул) – 24 години на тиждень (ст. 51 КЗпП). Тривалість робочого часу учнів, які працюють протягом навчального року у вільний від навчання час, не може

перевищувати половини максимальної тривалості робочого часу, зазначеної вище для осіб відповідного віку. Заробітна плата працівникам молодше 18 років при скороченій тривалості щоденної роботи виплачується в такому ж розмірі, як працівникам відповідних категорій при повній тривалості щоденної роботи (ст. 194 КЗпП).

Встановлення додаткових відпусток

Особам віком до 18 років надається щорічна основна відпустка тривалістю 31 календарний день (ст. 75 КЗпП). Забороняється ненадання щорічних відпусток повної тривалості протягом двох років поспіль, а також ненадання їх протягом робочого року особам віком до вісімнадцяти років (ст. 80 КЗпП). Щорічні відпустки працівникам віком до вісімнадцяти років надаються у зручний для них час. Щорічні відпустки повної тривалості у перший рік роботи надаються за заявою таких осіб до настання 6-місячного терміну безперервної роботи на підприємстві (ст. 195 КЗпП). Особам віком до 18 років заміна всіх видів відпусток грошовою компенсацією не допускається. Низка пільг у вигляді скорочення робочого часу, оплачуваного увільнення від роботи й додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, міститься у Главі XIV КЗпП («Пільги для працівників, які поєднують роботу з навчанням»).

Стабільність трудових відносин

За наявності надзвичайних обставин неповнолітніх працівників можна перевести на іншу роботу лише за їх згодою (ч. 3 ст. 33 КЗпП). Звільнення працівників до вісімнадцяти років з ініціативи власника або уповноваженого ним органу допускається (крім додержання загального порядку звільнення), тільки за згодою районної (міської) служби у справах дітей. При цьому звільнення з підстав, зазначених в пунктах 1 (скорочення чисельності або штату), 2 (виявленої невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі) і 6 (поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу) статті 40 КЗпП, провадиться лише у виняткових випадках і не допускається без подальшого працевлаштування.

Кіровоградський міськрайонний центр зайнятості